

การศึกษาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก
ของครูในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร

พิมพ์ สารีวงศ์จันทร์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปรัชญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-117-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016734

I10307529

2

A STUDY OF THE DEVELOPMENT OF DESIRABLE
PLAYING HABITS IN CHILDREN OF
TEACHERS IN KINDERGARTENS,
BANGKOK METROPOLIS

PIMKHARE SARIWONGCHANDRA

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-117-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์
ให้แก่เด็กของครูในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร
โดย นางสาวพิมพ์ แซ่ สารีวงศ์จันทร์
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยวารจันต์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ อาไพ สุจริตกุล)

.....
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญยสวัสดิ์)

.....
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยวารจันต์)

พิมพ์ แซ่ สารวิจิตร : การศึกษาการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก
ของครูในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร (A STUDY OF THE DEVELOPMENT OF
DESIRABLE PLAYING HABITS IN CHILDREN OF TEACHERS IN KINDERGARTENS,
BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยิวโรจน์,
2 2 4 หน้า ISBN 974-577-117-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึง
ประสงค์ให้แก่เด็กของครูในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา สาขาวิชา
และประสบการณ์ในการสอนของครู ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะ
กรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 317 คน แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีค่าความ
เที่ยงเท่ากับ .89

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของครูอนุบาลในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก อยู่
ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวาจาไพเราะอ่อนหวาน และด้านการรักษาความปลอดภัยในการเล่น
และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกาที่
กำหนดไว้ ความรับผิดชอบ การตัดสินใจและการแก้ปัญหา โดยกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงจะเป็นการใช้ภาษา
ท่าทาง ส่วนกิจกรรมที่ต้องเตรียมสื่อและอุปกรณ์จะมีค่าเฉลี่ยรองลงมา

2. การเปรียบเทียบ ครูอนุบาลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับครูอนุบาลที่มีระดับการ
ศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า และครูอนุบาลที่ศึกษาในสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยกับครูอนุบาลที่ศึกษาในสาขา
อื่น ผลการวิจัยพบว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการเปรียบเทียบครูอนุบาล ที่มี
ประสบการณ์ในการสอนไม่เกิน 5 ปี กับ 6 ปีขึ้นไป พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01
3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกาที่กำหนดไว้ และความ
รับผิดชอบ และแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาความปลอดภัยในการเล่น
และการตัดสินใจและการแก้ปัญหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... ภาวศึกษามัธยมศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2532 .....

ลายมือชื่อนิติกร ..... พลดิเรก นพวงสวัสดิ์ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... 4.6.85 .....

PIMKHARE SARIWONGCHANDRA : A STUDY OF THE DEVELOPMENT OF DESIRABLE PLAYING HABITS IN CHILDREN OF TEACHERS IN KINDERGARTENS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. VORASUDA BOONYAVIROJ. 224 pp. ISBN 974-577-117-1

This research aims at studying and comparing teachers methods and results in developing desirable playing habits in kindergarten pupils in the Bangkok Metropolis, categorized in accordance with levels of education, fields of study and teaching experience of the teachers. The population samples used in this research are 317 teachers from kindergartens in Bangkok affiliaated with the Office of the Private Education Commission. The questionnaire used in this research has an accuracy of .89

The results of the research show that

1. The average value of kindergarten teachers in developing desirable playing habits is at the highest level in 2 aspects : namely, using proper and polite language and maintaining safety while at play. The average value is at a high level in the 4 following aspects ; generosity and courtesy to others ; 2) discipline and obedience to rules ; 3) responsibility ; and 4) decision making and problem solving. Activities whose average value is at a high level emphasize the use of gesture and speech while those requiring preparation of teaching materials and aids have the next highest level of average value.

2. The results of the research show no significant difference (the significance level is at .05) among Kindergarten teachers with less than a bachelor's degree, a bachelor's degree and higher and among those with training in primary education and in other fields. The significance level of the difference between the teachers who have less than 5 years experience and those with more than 6 years is at .01 in 3 aspects : generosity and courtesy to others ; 2) discipline and obedience to rules ; 3) responsibility ; and .05 in 2 aspects : maintaining safety while at play ; 2) decision making and problem solving.

ภาควิชา .....
สาขาศึกษา .....
ปีการศึกษา .....

ลายมือชื่อผู้พิมพ์ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยไวโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้ ข้อเสนอแนะตลอดจนชี้แนวทางการแก้ปัญหาทำให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์อานันท์ สุจริตกุล ประธานกรรมการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนสุข บุญยสวัสดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไข แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และครู อนุบาล ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และพี่ๆ ที่ให้การสนับสนุนทุนในการวิจัย และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พิมพ์ แซ่ สารีวงศ์จันทร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	9
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
วิธีดำเนินการวิจัย	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเล่น	15
ความหมายและความสำคัญของการเล่น	15
แนวคิดเกี่ยวกับการเล่น	17
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเล่น	19
กิจกรรมการเล่นของเด็กอนุบาล	25
การสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่น	33
ความหมายและความสำคัญของการสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในการเล่น	33
แนวการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นแก่เด็ก	34
ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล	34
หลักในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยเด็กอนุบาล	36

	หน้า
ลักษณะนิสัยในการเล่นที่ควรสร้างเสริม	39
แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาล	44
การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่น	66
การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน	66
การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน	68
บทบาทและหน้าที่ของครูอนุบาลในการสร้างเสริมลักษณะนิสัย ที่ดีแก่เด็ก	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
งานวิจัยในประเทศ	71
งานวิจัยต่างประเทศ	74
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	77
ประชากรและตัวอย่างประชากร	77
ประชากร	77
ตัวอย่างประชากร	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	81
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	81
การรวบรวมข้อมูล	83
การวิเคราะห์ข้อมูล	84
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	87
การสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่น	96
การเปรียบเทียบการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่น	134
ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูอนุบาล	137
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	141
สรุปผลการวิจัย	143
อภิปรายผล	156
ข้อเสนอแนะ	171

	หน้า
บรรณานุกรม.....	173
ภาคผนวก.....	178
ภาคผนวก ก.....	179
ภาคผนวก ข.....	180
ภาคผนวก ค.....	187
ประวัติผู้เขียน.....	224

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรจำแนกตามเขตต่างๆ ทั้ง 24 เขตของกรุงเทพมหานคร.....	77
2. จำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามเขตต่างๆ ทั้ง 24 เขตของกรุงเทพมหานคร.....	79
3. จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา.....	87
4. จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา สาขาวิชา และประสบการณ์ในการสอน.....	88
5. จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเขตต่างๆ ทั้ง 24 เขต ของกรุงเทพมหานคร.....	90
6. จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงานที่ทำงานที่ให้การอบรม.....	91
7. จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรม.....	92
8. จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายชื่อหนังสือที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม.....	93
9. จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะการจัดห้องเรียน.....	95
10. ค่าเฉลี่ยของครูอนุบาลในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นให้แก่เด็ก ด้านความเอื้อเพื่อพ่อแม่.....	96
11. ค่าเฉลี่ยของครูอนุบาลในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นให้แก่เด็ก ด้านความมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกาที่กำหนดไว้.....	101

ตารางที่	หน้า
12. ค่าเฉลี่ยของครูอนุบาลในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นให้แก่เด็ก ด้านความรับผิดชอบ.....	109
13. ค่าเฉลี่ยของครูอนุบาลในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นให้แก่เด็ก ด้านการมีวาจาไพเราะอ่อนหวาน.....	115
14. ค่าเฉลี่ยของครูอนุบาลในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นให้แก่เด็ก ด้านการรักษาความปลอดภัยในการเล่น.....	120
15. ค่าเฉลี่ยของครูอนุบาลในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นให้แก่เด็ก ด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา.....	125
16. ค่าเฉลี่ยของครูอนุบาลในการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นให้แก่เด็ก ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกาที่กำหนด ไว้ความรับผิดชอบ การมีวาจาไพเราะอ่อนหวาน การรักษาความปลอดภัย การตัดสินใจและการแก้ปัญหา.....	130
17. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก ระหว่างครูอนุบาลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับครูอนุบาลที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี.....	134
18. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก ระหว่างครูอนุบาลที่ศึกษานสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย กับ ครูอนุบาลที่ไม่ได้ศึกษานสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย...	135
19. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการสร้างเสริมลักษณะนิสัยในการเล่นที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก ระหว่างครูอนุบาลที่มีประสบการณ์การสอนไม่เกิน 5 ปี กับครูอนุบาลที่มีประสบการณ์การสอน 6 ปีขึ้นไป...	136